

Література

1. Савченко А.В. Корупційні злочини: навч. посіб. / Центр учбової літератури Національної академії внутрішніх справ. 2016. URL: <http://elar.naiu.kiev.ua/bitstream.pdf>
2. Про запобігання корупції: Закон України від 14 жовт. 2014 р. № 49-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>
3. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13 квіт. 2012 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>

УДК 343.349(043.2)

Коргунова Г.М., студентка,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Сисоєва В.П., к.ю.н., доцент

КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВА ОХОРОНА ПРАВ ЖУРНАЛІСТІВ

Актуальність кримінально-правової охорони діяльності журналістів є однією з найгостріших проблем в Україні. Іноді ініціативні дії журналістів можуть бути незручними для суб'єктів суспільних відносин, які ведуть протиправний спосіб життя або недобросовісно здійснюють професійну діяльність. Демократичні перетворення, що відбуваються в державі, передбачають відповідне «перезавантаження» суспільної свідомості загалом і відповідних елементів механізму соціального захисту, зокрема. За сучасних реалій як ніколи підвищується цінність та актуальність достовірної інформації.

Засоби масової інформації (далі – ЗМІ) стають основним джерелом, що формує уявлення людини про реалії навколишнього світу. Масова інформація є одним з основних інструментів соціального регулювання. Поширюючи ті чи інші повідомлення та матеріали, ЗМІ створюють певну громадську думку, формуючи тим самим у людей певні погляди та настрої.

Професійна діяльність журналістів та їх права є комплексною кримінально-правовою категорією, будучи інколи і мотивом вчинення злочинів проти життя, здоров'я та волі журналіста, тому часто успіху протидії злочинності у сфері журналістики сприяє їх наполегливість, принциповість та непоступливість. У гонитві за істиною вони наражають себе та своїх родичів на небезпеку [1, с. 176].

Питання щодо захисту законної професійної діяльності журналістів в Україні продовжує й надалі залишатися резонансним з огляду на особливості кримінально-правового забезпечення свободи слова та діяльності ЗМІ в Україні. В українському законодавстві встановлений порядок здійснення законної професійної діяльності журналістів та поставлено під кримінально-правову охорону.

Установлений порядок здійснення законної професійної діяльності журналіста забезпечує конституційне право на свободу думки і слова, на вільне вираження своїх поглядів і переконань, право вільно збирати, зберігати, використовувати і поширювати інформацію, необхідну їм для реалізації своїх прав, свобод та законних інтересів.

Визначення порядку здійснення законної професійної журналістської діяльності, як об'єкта кримінально-правової охорони, здійснюється відповідно до законодавчо встановлених вимог, при цьому фундаментальне значення має встановлення меж законності журналістської діяльності. У 2015 році у Кримінальний кодекс (далі – КК) України було запроваджено новий вид злочинів, а саме проти журналістів (у Розділі XV Особливої частини КК України).

Крім того, законодавець у ст. 171 КК України закріпив відповідальність за перешкоджання законній професійній діяльності журналістів. Законною є така діяльність журналістів, що спрямована на реалізацію ними своїх повноважень в інформаційній сфері, і здійснюється засобами та у порядку передбаченому законом [2, с. 133].

Посягання на законну професійну діяльність журналістів порушують основоположні принципи інформаційних відносин: гарантованість права на інформацію; відкритість, доступність інформації та свободу обміну нею; об'єктивність інформації, повноту та точність, законність одержання, використання, поширення та зберігання інформації.

Законна діяльність журналістів потребує належної правової охорони, зокрема, і за допомогою використання засобів кримінального права. Іде мова про забезпечення захисту на найвищому правовому рівні законної професійної діяльності журналістів та їх життя, здоров'я, власності тощо, яким завдається шкода у зв'язку із проведенням цієї діяльності.

На погляд законодавця, кримінально-правова заборона, яку містить ст. 171 КК України («Перешкоджання законній професійній діяльності журналістів»), діє не достатньо ефективно, а решта статей Особливої частини КК України не здатна забезпечити повноти кримінально-правової охорони цієї діяльності [3, с. 92].

Під перешкоджанням законній професійній діяльності журналістів розуміють створення в будь-якій формі перешкод реалізації журналістами будь-яких своїх прав, за умови, що журналіст реалізує їх правомірно, тобто виконуючи при цьому покладені на нього чинним законодавством України обов'язки.

Форма викладення кримінально-правової заборони у ч. 1 ст. 171 КК України має казуїстичний характер, оскільки йдеться про відокремлення конкретних засобів умисного перешкоджання здійсненню журналістами їх законної професійної діяльності, тим самим механізм кримінально-правового забезпечення охорони законної професійної діяльності журналіста для дієвості функціонування має складатися із певних

правових засобів, які дозволять виконати завдання кримінального права [4, с. 26].

Тому, кримінально-правова охорона прав журналістів повинна мати дієвий механізм регулювання щодо застосування відповідальності до осіб, які перешкоджають законній діяльності журналістів, тим самим порушуючи виконання їх службових обов'язків та конституційне право громадян на достовірну інформацію.

Література

1. Буряк К.М. Професійна діяльність журналістів як об'єкт кримінально-правової охорони. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2017. Спецвипуск, ч. 2. С. 176-179.

2. Поп К.В. Установлений порядок здійснення законної професійної діяльності журналістів як об'єкт кримінально-правової охорони. *Вісник Асоціації кримінального права України*. 2017. № 1 (8). С. 132-139.

3. Письменський Є.О. Злочини у сфері професійної діяльності журналістів у контексті забезпечення потреб українського суспільства на сучасному етапі його розвитку. *Вісник кримінологічної асоціації України*. 2016. № 1 (12). С. 90-103.

4. Митрофанов І.І. Кримінально-правове забезпечення охорони законної професійної діяльності журналіста: монографія / за заг. ред. Є.Л. Стрельцова. Одеса: Фенікс, 2017. 302 с.

УДК 343.2:004.9(043.2)

Костяна І.Ю., студентка,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Ланцедова Ю.О., к.ю.н., доцент

СУЧАСНИЙ СТАН КРИМІНАЛЬНОЇ ЗЛОЧИННОСТІ В ГАЛУЗІ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

На сьогодні інформація є визначальним аспектом будь-якої діяльності, а новітні технології замінюють людську діяльність машинами, що призводить до залежності суспільства від комп'ютерів.

Із розвитком інформаційних технологій розвиваються і злочини у цій сфері, яким Україна, як правова держава, намагається протидіяти. Відтак, розділ XVI Кримінального кодексу України присвячений кримінальній відповідальності за злочини у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку [1].

В сукупності злочинів у сфері інформаційних технологій виділяють три основні групи злочинів, пов'язаних із застосуванням певних видів високих інформаційних технологій: комп'ютерних та інтернет-технологій;